۴

نهج الامامة

نهج البلاغه در کلام امام خامنه‌ای

سکوت دانشمندان جائز نیست!

[شما که] علم دارید، این علم، شما را مسئول می‌کند. «مسئول می‌کند» یعنی چه؟ یعنی باید، هم از علمتان به نفع مردم استفاده کنید، هم از اعتباری که این علم به شما داده به نفع مردم استفاده کنید... شما اگر در دانش هسته‌ای، دانش پزشکی، فیزیک، مدیریت یا هر دانش دیگری یک رتبه علمی‌ای به دست آوردید، این طبعاً برای شما در هر دو جهت مسئولیت ایجاد می‌کند؛ یعنی هم خود آن دانش در خدمت به مردم باید قرار بگیرد و هم آن اعتباری که شما به خاطر این علم پیدا می‌کنید. این جمله معروف امیرالمؤمنین علیه السلام در این زمینه، حرف را تمام می‌کند: وَ ما اَخَذَ اللهُ عَلَی العُلَماءِ اَلّا یقِرّوا عَلی کظّه ظالِمٍ وَ لا سَغَبِ مَظلوم (خطبه ۳)، یعنی خدای متعال این تعهد را از علما گرفته، از دانشمندان گرفته که در این زمینه تحمل نکنند «کظّه ظالم» و «سَغَب مظلوم» را؛ نباید تحمل کنند پرخوری ستمگر و گرسنگی ستمدیده را؛ اَلّا یقِرّوا. باید عکس‌العمل نشان بدهیم، واکنش نشان بدهیم.

۱۴۰۲/۰۷/۲۵

یادداشت

ابوالفضل صفری

واقعه طبس، محاسبه‌ای فراتر از عقل مادی

در پنجم اردیبهشت‌ماه ۱۳۵۹، عملیاتی نظامی و تجاوزکارانه با عنوان «پنجه عقاب» از سوی امریکا علیه ایران، با هدف آزادسازی گروگان‌های امریکایی در تهران آغاز شد. این عملیات که با مشارکت نیروهای ویژه «دلتا» و بهره‌گیری از پیشرفته‌ترین تجهیزات نظامی طراحی شده بود، در کویر طبس و با اتکای بر حداکثر ظرفیت شبکه‌های جاسوسی و عوامل مزدور وابسته به امریکا و غرب در ایران و منطقه و همچنین با همکاری گسترده برخی کشورهای منطقه و غربی برنامه‌ریزی شده بود. بااین‌حال، پیش از آنکه عملیات به مرحله اصلی خود برسد، با شکستی کامل و تاریخی مواجه شد؛ رخدادی که نه صرفاً یک ناکامی نظامی، بلکه تجلی آشکاری از تحقق سنن الهی به شمار می‌آید. از همین رو، این واقعه تاریخی را نمی‌توان صرفاً با تحلیل‌های نظامی یا سیاسی توضیح داد؛ امری که برخی در تقلایی بیهوده، سعی داشته‌اند آن‌را به عوامل فنی یا دخالت خارجی، از جمله نقش اتحاد جماهیر شوروی، نسبت دهند. اما بررسی‌های رسمی و پژوهش‌های دقیق بعدی نشان داد که چنین ادعاهایی فاقد هرگونه سند و مدرک معتبر است، به‌گونه‌ای که تاکنون هیچ داده یا مدرکی دال بر نقش مستقیم شوروی سابق در حادثه طبس کشف نشده و همین مسئله، فرضیه دخالت این کشور را به‌کلی رد می‌نماید. در خصوص مسائل فنی مرتبط با نقص در بالگردها نیز باید به این نکته اشاره کرد که برخی از شرکت‌های مالک این بالگردها در ایران در سال ۱۳۵۸، حلقه‌ای از حلقه‌های همکار با امریکا در عملیات پنجه عقاب بوده و شماری از کارکنان آنها پس از شکست عملیات در طبس دستگیر شدند. عملیات پنجه عقاب با برنامه‌ریزی دقیق و جزئی‌نگرانه‌ای طراحی شده بود. این طرح شامل عبور از خاک عمان، سوخت‌گیری در نقطه‌ای از کویر، انتقال نیروها به حومه تهران و ادامه مسیر با خودرو به سمت پایتخت می‌گردید. اما وقوع توفان شنی شدید، دقیقاً در محل توقف و جابه‌جایی نیروها، نه‌تنها سبب زمینگیر شدن نیروهای امریکایی و مزدوران فارسی‌زبان آنان شد، بلکه در پی برخورد یک هواپیما و یک فروند بالگرد، کل عملیات به شکلی مفتضحانه به پایان رسید. این هم‌زمانی دقیق و پیامدهای سهمگین آن، نمی‌تواند صرفاً ناشی از یک رویداد طبیعی تلقی شود، بلکه باید آن‌را نمونه‌ای روشن از تحقق وعده‌های الهی دانست؛ وعده‌هایی که تنها در چارچوب سنن الهی قابل تبیین و فهم هستند.

سنت‌های الهی، نه ادعایی خیال‌گونه و نه تمنایی آرمانی هستند بلکه آن‌گونه که رهبر معظم انقلاب اسلامی می‌فرمایند، این سنت‌ها «قوانین جاری در عالم»اند، همچون جاذبه، همچون طلوع خورشید و گردش افلاک. سنت الهی، قانونی است که موضوع، حکم و نتیجه دارد؛ اگر انسانی یا ملتی، خود را با موضوع آن منطبق کند، نتیجه ناگزیر خواهد آمد. قانون خداوند، وعده‌ای دروغین نیست؛ سنت خدا، نه تابع خواست سلاطین و قدرت‌هاست، نه تغییرپذیر در گذر زمان. پروردگار متعال در قرآن، با لحن محکم و بی‌ابهام، می‌فرماید: «وَ لَیَنصُرَنَّ اللهُ مَن ینصُرُهُ». بر اساس این سنت الهی، پیروزی و شکست، نصرت و خذلان، تابعی از رابطه انسان با خداوند و عمل به تکالیف دینی است. بر این اساس، هرگاه مردمی در راه خدا برخیزند، فریاد بزنند، ایستادگی کنند و به اخلاص و تقوا مزین شوند، خداوند آنها را یاری می‌دهد. انقلاب اسلامی ایران، از آغاز، چنین حرکتی بود و حادثه طبس، شاهدی روشن بود بر صدق این حرکت؛ حادثه‌ای که عقل مادی غربی از تحلیل آن ناتوان است. امام خمینی (ره) در این‌باره می‌فرمایند: «نباید بیدار بشوند آن‌هایی که توجه به معنویات ندارند و به این غیب ایمان نیاورده‌اند؟ نباید بیدار بشوند؟ کی این هلی‌کوپترهای آقای کارتر را که می‌خواستند به ایران بیایند ساقط کرد؟ ما ساقط کردیم؟ شن‌ها ساقط کردند، شن‌ها مأمور خدا بودند، باد مأمور خداست، قوم عاد را باد از بین برد. این باد مأمور خداست، این شن‌ها همه مأمورند. تجربه بکنند باز».

واقعه طبس، به‌عنوان یکی از جلوه‌های بارز نصرت الهی، تجلی این اعتقاد توحیدی است که قدرت الهی بر هر قدرتی غلبه دارد. ملت ایران، به‌درستی بر مبنای آموزه‌های دینی و تجربیاتی مانند واقعه طبس، دریافته است که سنت‌های الهی را باید در تحلیل، تصمیم‌گیری و حرکت مدنظر قرار دهد. سنت‌های الهی، موضوع داستان‌هایی از گذشته نیستند؛ «سُنَّةَ اللهِ الَّتی قَد خَلَت مِن قَبلُ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ اللهِ تَبدیلًا». این سنت‌ها، امروز نیز حاکم‌اند و فردا نیز حاکم خواهند بود. اگر ملتی خود را در مسیر آن قرار دهد، نصرت خداوند را خواهد دید و اگر از آن روی برگرداند، در گرداب ضعف و ذلت خواهد افتاد. اهمیت در نظر داشتن این اعتقاد الهی در آن است که باور به سنت‌های الهی در جامعه و میان نخبگان، بایستی مبنای حرکت باشد. باور به اینکه «اِن تَنصُرُوا اللهَ ینصُرکُم» تنها یک شعار نبوده، بلکه مبنایی راهبردی است، موجب می‌شود تا جامعه و نظام جمهوری اسلامی ایران در برابر فشارها و تهدیدهای بزرگ بر اصول خود ایستاده و از مسیر الهی خود عدول نکنند. این نگاه نه فقط یک ابزار معنوی، بلکه یک مبنای تحلیلی برای فهم رخدادها و طراحی آینده است. واقعه طبس، صرفاً یک شکست نظامی برای امریکا نبود، بلکه تجربه‌ای الهی برای ملت ایران است که نشان می‌دهد در مسیر ایستادگی و توکل به خدا، پیروزی نه‌تنها ممکن، بلکه محتوم خواهد بود. تحلیل واقعه طبس بر مبنای سنن الهی، عقل‌ها و قلب‌های بیدار و آزاده را متوجه این حقیقت می‌سازد که در هر حرکت سیاسی و اجتماعی، نمی‌توان نقش ایمان، اراده الهی و حرکت ملت مؤمن را نادیده گرفت. این آموزه، نه‌فقط بخشی از حافظه تاریخی و راهبرد ملت مسلمان ایران است، بلکه الگویی برای آینده نیز به شمار می‌رود. الگویی که مقاومت الهی و بی‌نظیر مردم غزه در برابر رژیم صهیونیستی و حماسه‌های مقاومت یمن در برابر امریکا، بر صدق آن شهادت می‌دهند. جمهوری اسلامی ایران، با تأکید بر همین الگو، مسیر مقاومت، خودباوری و استقلال را ادامه داده و خواهد داد، باذن الله، ان‌شاءالله.

خبر اول

نکوهش دهن‌لقی، اعتراض بیخود و تحلیل غلط

رهبر معظم انقلاب در مجلس عزاداری شهادت حضرت امام صادق(ع): کوتاهی‌های ما، یک‌جا دهن‌لقی‌مان، یک‌جا کمک نکردنمان، یک جا اعتراض کردن بیخودی یک جا صبر نکردن‌مان، یک جا تحلیل غلطی که از اوضاع می‌کنیم، گاهی تأثیر می‌گذارد - تأثیرات تاریخی- یعنی این‌جور مسیر را عوض می‌کند

khamenei.ir

رهبر معظم انقلاب اسلامی در مجلس عزاداری شهادت حضرت امام صادق علیه السلام بیان کردند که خط ائمه «خط ایستادگی و استقامت» و درس ائمه «درس منطق و استدلال» است.

دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای روز گذشته گزیده بیانات معظم له در پایان مجلس عزاداری سالروز شهادت حضرت امام جعفر صادق علیه‌السلام را منتشر کرد. رهبر معظم انقلاب در این بیانات فرمودند: در زمان امام صادق (علیه الصلاه والسلام) در تقدیر الهی ــ و نه در قضای محتوم الهی ــ بنا بوده یک تحولی اتفاق بیفتد به نفع ائمه هدی (علیهم السلام). این را در روایات متعددی که وارد شده، انسان می‌فهمد. یک روایت از حضرت صادق (ع) است که می‌فرماید که «اِن اللهَ قَدرَ هذا الاَمرَ فی سَنَةِ سَبعین» (کافی، ج ۱، ص ۳۶۸ (با اندکی تفاوت)). خدای متعال این امر را، یعنی امر امامت را ــ امامتِ به معنای واقعی را ــ در تقدیر خودش برای سال ۷۰ هجری گذاشته بود.

■ بی اعتنایی مردم امامت را ۷۰ سال به عقب انداخت

رهبر انقلاب اضافه کردند: وقتی که امام حسن مجتبی صلح کردند با معاویه، یک عده‌ای می‌آمدند گله می‌کردند و اعتراض می‌کردند. حضرت می‌فرمودند که: «ما تَدری لَعَله فِتنَه لَکم وَ مَتاعٌ الی حین»؛ این تا یک وقتی است، این موقت است. یعنی در کلمات امام حسن مجتبی (ع) اشاره شده به اینکه این حادثه، این تسلط کفر و نفاق، بنا نیست دائمی باشد؛ در تقدیر الهی این موقت است. تا کی؟ تا سال ۷۰. یعنی طبق همین روایت، سال ۷۰ هجری بنا است هر کس از اهل‌بیت در قید حیات است، قیام کند و حکومت را به دست بگیرد، و امامت واقعی تحقق پیدا کند. بعد حضرت می‌فرمایند: فَلَما قُتِلَ الحُسینُ علیه السلام اشتَدَ غَضَبُ اللهِ عَلی اَهلِ الاَرضِ فَاَخَرَهُ اِلی مِئَةٍ وَ اَربَعین؛ یعنی حادثه کربلا، این بی‌اعتنایی مردم به مبانی دینی، این اِعراض آنها، اثرش این بود که این تقدیر الهی عقب افتاد تا سال ۱۴۰. ۱۴۰ زمان امام صادق (ع) است دیگر، که حضرت [سال] ۱۴۸ از دنیا رفتند. این را شیعه می‌دانستند. یعنی خواص شیعه می‌دانستند. لذا مثلاً در یک روایتی دارد که زُراره به اصحابش ــ زراره که خب جزو نزدیکان است ــ می‌گوید لا تَری عَلی أعوادِها الا جعفراً (رجال کشی، ص ۱۵۶)؛ اعواد [یعنی] پایه‌های منبر، منبر خلافت؛ یعنی من جعفر را دارم می‌بینم که روی این منبر خواهد نشست. این [جور] است. یا در یک روایت دیگر باز همین زراره ــ چون زراره ساکن کوفه بود ــ پیغام می‌دهد به حضرت صادق (ع) و عرض می‌کند که یکی از دوستان ما از شیعیان مقروض شده و طلبکارها دنبالش هستند. او هم برای اینکه پول ندارد، گذاشته از شهر رفته، آواره شده. اگر این قضیه، یعنی قضیه خلافت، تا همین یکی دو سال بنا است انجام بگیرد ــ در روایت، هذا الأمر دارد؛ [یعنی] اگر این قضیه بنا است همین یکی دو سال انجام بگیرد ــ خب این [شخص] باشد تا شما بیایی سر کار، و قضایا حل می‌شود، اما اگر طولانی است، رفقا پول جمع کنند و قرض او را بدهند (رجال کشی، ص ۱۵۷). یعنی کسی مثل زراره منتظر بوده که در همین یکی دو ساله مسئله تمام بشود. اینکه شما می‌بینید می‌آیند خدمت حضرت صادق و مدام می‌گویند آقا، چرا قیام نمی‌کنید، [چرا] قیام نمی‌کنید، ناشی از این است که منتظرند؛ [یعنی] یک چیزی شنفته‌اند، یک مطلبی به گوششان رسیده.

■ گاهی یک دهن لقی و تحلیل غلط مسیر تاریخ را عوض می‌کند

بعد دنباله همان روایت که [سال] ۱۴۰ را معین فرمود، فرمود: شما افشا کردید، خدا عقب انداخت، یعنی اگر شیعیان دهنشان قرص بود و افشا نمی‌کردند، شاید همان وقت قضیه تمام می‌شد؛ و شما ببینید تاریخ چقدر تغییر پیدا می‌کرد! اصلاً مسیر بشر یک مسیر دیگری می‌شد و امروز دنیا، دنیای دیگری بود. یعنی کوتاهی‌های ما، یک جا دهن‌لقی‌مان، یک جا کمک نکردنمان، یک جا اعتراض کردن بیخودی‌مان، یک جا صبر نکردنمان، یک جا تحلیل غلطی که از اوضاع می‌کنیم، گاهی تأثیر می‌گذارد - [آن هم] تأثیرات تاریخی- یعنی این‌جور مسیر را عوض می‌کند؛ لذا خیلی باید مراقبت کرد. و البته زندگی امام صادق (ع) زندگی فوق‌العاده‌ای است، زندگی عجیبی است، زندگی موفقی است از لحاظ اشاعه احکام الهی و روایات فراوانی که از آن بزرگوار و اصحاب ایشان داریم. البته این چهار هزار شاگردی که [برای حضرت] نقل می‌شود، شنونده خیال می‌کند که حضرت یک درسی شروع می‌کردند، چهار هزار نفر آنجا می‌نشستند؛ این [جور] نیست. در طول عمر این بزرگوار چهار هزار نفر از ایشان روایت کرده‌اند ــ آن‌طور که حالا در آن کتاب هست ــ ایشان چهار هزار نفر راوی دارند؛ چهار هزار شاگرد به این معنا است؛ نه اینکه حالا چهار هزار نفر می‌نشستند پای درس ایشان و ایشان درس می‌دادند. و ماها دوریم از زندگی ائمه؛ اطلاعاتمان کم است، هم از کلماتشان، هم از بیاناتشان، روایاتشان، و حالات زندگی‌شان.

■ درس ائمه درس ایستادگی و درس منطق است

رهبر انقلاب سپس تصریح کردند: این قضایایی هم که در روایات ما است و نقل می‌شود که ایشان را بردند پیش منصور و منصور به ایشان شدت خشم نشان داد، ایشان هم گفتند که «یابن‌عم! بزرگان، پیغمبران مظلوم واقع شدند، آنها بخشیدند، تو هم ما را ببخش»، اینها را بنده به طور قاطع می‌گویم دروغ است؛ به طور قاطع اینها واقعیت ندارد. امام با هیچ کس این‌جوری حرف نمی‌زند؛ چه آن وقتی که خطر کشته شدن باشد، چه خطر کشته شدن نباشد؛ هر چه؛ امام اصلاً این‌جوری حرف نمی‌زند. راوی [این حرف] کیست؟ ربیع؛ راوی‌اش ربیع خادم است! ربیع، خادم منصور است، یعنی همه‌کاره منصور است؛ یک فرد درباری دروغگوی مثلاً این‌جوری. این [شخص] آمده نقل کرده که امام صادق این‌جوری گفت. خب این برای از بین بردن روحیه شیعه ابزار خوبی است دیگر؛ لذا از نقل اینها مطلقا باید اجتناب کرد. بعضی‌ها بی‌خودی نقل می‌کنند، در حالی که این روایات، روایات درستی نیست. ائمه درس استقامت و درس ایستادگی و درس منطق [می‌دادند]؛ و در سخن گفتن با منطق، استدلال، طرف را گیر انداختن.

■ ایستادگی غزه و لبنان، مصداق خط درست ائمه

بخش پایانی این بیانات به مصادیق امروزی ایستادگی و منطق ائمه اشاره داشت و رهبر معظم انقلاب بیان کردند: شما ببینید حضرت زینب در مجلس ابن‌زیاد، در مجلس یزید چه جوری حرف می‌زند! آن درست است؛ آن خط، خط درست ائمه است. هر کسی ایستادگی کند، در خط این بزرگواران دارد حرکت می‌کند. امروز هم اینهایی که در غزه، در لبنان دارند ایستادگی می‌کنند، اینها در واقع در خط همین ائمه دین، ائمه هدی دارند کار می‌کنند.

■ تجلیل از برنامه‌های قرآنی ماه مبارک رمضان

رهبر معظم انقلاب در ابتدای این دیدار که در آن «جمعی از فعالان قرآنی و دست‌اندرکاران برنامه‌های رسانه‌ی ملی در ماه مبارک رمضان» نیز حضور داشتند، فرمودند: امروز در جلسه ما الحمدلله قرآنی‌ها جمعند. خدا را شکر، امسال ماه مبارک الحمدلله یک ماه رمضان قرآنی بود؛ خدا را شکر. و در سرتاسر کشور به همت شما برادرها در هر جایی، در هر بخش، در صداوسیما و غیر صداوسیما مردم دلشان با قرآن بود. ایشان اضافه کردند: ما به این احتیاج داریم. این، آن چیزی است که کشور ما به آن احتیاج دارد، جوان‌های ما احتیاج دارند. این تلاوت قرآن، این حفظ قرآن که من وقتی می‌بینم آنجا جوان‌ها نشسته‌اند و قرآن را به‌اصطلاح با ترتیل می‌خوانند، حافظ از حفظ می‌خواند، از شدت خشنودی و خوشحالی واقعاً منقلب می‌شوم؛ الحمدلله رب العالمین. حضرت آیت الله خامنه‌ای افزودند: منتها ما در زمینه قرآن هنوز خیلی کار داریم؛ کارهایی که باید انجام بگیرد. ما بایستی مفاهیم قرآن را که دریای عظیمی است، دریای عمیقی است، بین مردم خودمان و خوانندگان قرآن رواج بدهیم. الحمدلله خیلی خوب بود. خدا را شکر.

> **خدا را شکر، امسال ماه مبارک الحمدلله یک ماه رمضان قرآنی بود؛ خدا را شکر. و در سرتاسر کشور به همت شما برادرها در هر جایی، در هر بخش، در صداوسیما و غیر صداوسیما مردم دلشان با قرآن بود. ما به این احتیاج داریم. این، آن چیزی است که کشور ما به آن احتیاج دارد. این تلاوت قرآن، این حفظ قرآن که من وقتی می‌بینم آنجا جوان‌ها نشسته‌اند و قرآن را به‌اصطلاح با ترتیل می‌خوانند، حافظ از حفظ می‌خواند، از شدت خشنودی و خوشحالی واقعاً منقلب می‌شوم؛ الحمدلله رب العالمین.**

دفاعی

بازدید امیر صباحی‌فرد و سردار حاجی‌زاده از مواضع پدافندی نطنز و خنداب

نیروهای مسلح آسودگی خاطر هموطنان را با هیچ چیز معامله نخواهند کرد

فرمانده قرارگاه مشترک پدافند هوایی خاتم‌الانبیا (ص) و فرمانده نیروی هوا فضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی از مواضع پدافندی نطنز و خنداب بازدید و آمادگی دفاعی این یگان‌ها را مورد ارزیابی عملیاتی قرار دادند.

به گزارش روابط عمومی ارتش، صبح پنج‌شنبه امیر سرتیپ علیرضا صباحی فرد فرمانده قرارگاه مشترک پدافند هوایی خاتم الانبیا(ص) و سردار حاجی‌زاده فرمانده نیروی هوافضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی از مواضع پدافندی نطنز و خنداب بازدید و آمادگی دفاعی این یگان را مورد ارزیابی عملیاتی قرار دادند.

امیر سرتیپ صباحی‌فرد در این بازدید با بیان اینکه پدافند بومی با عدم وابستگی به خارج از کشور در سطوح بالا در دستور کار پدافند هوایی کشور است، تصریح کرد: توسعه علوم پدافندی در راستای ایجاد امنیت و ارتقای بازدارندگی امری مهم است و لحظه‌ای تعلل جایز نیست.

فرمانده قرارگاه مشترک پدافند هوایی خاتم الانبیا (ص) با اشاره به نقش پدافند هوایی در تأمین امنیت مراکز حساس و حیاتی اظهارداشت: پدافند هوایی کشور با هم‌افزایی و تلاش روز افزون مراکز دانش بنیان، دانشگاه‌ها و مؤسسات تحقیقاتی هر روز در حال رقم زدن افتخارات بی‌بدیلی در راستای تأمین امنیت پایدار آسمان کشورمان است آن هم با اوج تحریم‌های ناجوانمردانه.

وی تأکید کرد: نیروهای مسلح کشورمان همواره خواستار صلح و آرامش در سطح منطقه و نیز اجتناب از حاشیه‌پردازی و شیطنت بیگانگان، به ویژه در امور داخلی و توان دفاعی هستند و هرگز آسودگی خاطر هموطنانمان را با هیچ موردی معامله نخواهند کرد.

امیر سرتیپ صباحی فرد در بخش دیگری از سخنان خود با تأکید بر همکاری، تعامل و تبادل دانش نیروی هوا فضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با مجموعه پدافند هوایی کشور، گفت: در آینده نزدیک شاهد افتخارآفرینی‌های منحصر به فردی در مجموعه پدافند هوایی کشور خواهیم بود و یقیناً با تلاش جهادی مهم‌ترین مؤلفه کنونی نیروهای مسلح یعنی تأمین امنیت پایدار را با جدیت و فعالیت‌های هدفمند شبانه روزی ادامه می‌دهیم.

■ از وابستگی پدافندی بی‌نیاز شده‌ایم

فرمانده قرارگاه مشترک پدافند هوایی خاتم الانبیا (ص) کشور همچنین در بازدید از بخش‌های مختلف گروه پدافند هوایی شهید جهانتاش خنداب که به اتفاق سردار حاجی زاده فرمانده نیروی هوافضای سپاه انجام شد، طی سخنانی در جمع فرماندهان این یگان پدافندی گفت: اتحاد نیروهای مسلح همانند خاری بر چشم دشمنان است که مستکبران جهانی را در دستیابی به اهداف شومشان ناکام گذاشته‌اند و همین امر باعث اقتدار نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران در عرصه جهانی شده است. این امر در وهله اول مرهون لطف خداوند و در وهله دوم مرهون رهنمودهای مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) و خون شهدا است. امروز سامانه‌های پدافندی بومی به کوشش نیروهای جوان و انقلابی این مرز و بوم ساخته شده است که کشور را از وابستگی نظامی به بیگانگان بی‌نیاز کرده و یقیناً این دستاورد یکی از موضوعات مثبت و ارزنده در کارنامه ارتش انقلابی است.

سرخط

■ ایرنا: حجت‌الاسلام خطیب در نشست کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس ضمن اشاره به برنامه‌های ضد امنیتی دشمن علیه کشور گفت که طی سه سال اخیر تغییراتی در جنگ ترکیبی دشمن علیه جمهوری اسلامی از جمله در حوزه فناوری به وجود آمده است. سخنگوی کمیسیون امنیت ملی در روایت این نشست افزود: طبق گفته وزیر اطلاعات، سعی دشمن بهره‌گیری از بسترهای اجتماعی برای اغتشاش بود، که این تلاش‌ها با حضور مردم و هوشیاری جامعه اطلاعاتی ناکام مانده است

یادداشت

مذاکرات، منطق و اصول ایران

داود عامری

کارشناس سیاسی

از روش‌های رئیس‌جمهور امریکا به خصوص در دوره جدید، بهره‌گیری از ادبیات غیر دیپلماتیک در اظهار نظر برای ایجاد شرایط غیر عادی تهدید و اعمال فشار اولیه برای القای نظرات خود است که در شرایط کنونی با جهانی که همه به سوی چندجانبه‌گرایی می‌روند، سازگار نیست. به نظر می‌رسد این یک روش سیاست ورزی است و نمی‌توان به صورت قاطع در مورد آن اظهار نظر کرد. اما در خصوص طرف ایرانی یک اصل انکار ناپذیر باید مورد توجه باشد و آن استواری مذاکرات بر منطق، عدالت و اصول سیاست‌های کلی جمهوری اسلامی ایران است که به طور خلاصه در سه واژه عزت، حکمت و مصلحت بارها توسط مقام معظم رهبری تبیین شده است.

ایران اسلامی پیوسته طرفدار صلح در منطقه و جهان بوده و البته از جنس عادلانه آن و طی سالیان طولانی آن را اعلام و به آن وفادار بوده و به هیچ کشور و ملتی تعدی و تجاوز نکرده است. این اصل به عنوان یک مانیفست کلی در تمام عرصه‌های حضور جمهوری اسلامی ایران در منطقه و جهان به صراحت گفته شده و پیگیری عملی نیز شده است. برای اثبات این ادله به دو عبارت از فرمایشات مقام معظم رهبری ارجاع می‌دهم:

امروز بشر، بیش از گذشته نیازمند نور رستگاری و تشنه دعوت اسلام به عدل و صلح و برادری است. اسلام دین اتحاد و برادری و صلح جهانی است.

صلح باید بر مبنای عدالت و با معرفت به کرامت انسان و به دور از اغراض قدرتمداران عالم باشد.

نگاه مفهوم گرایانه به این دو جمله از فرمایشات رهبر معظم انقلاب، عمق اندیشه و گفتمان انقلاب اسلامی را مشخص می‌کند.

بنابراین وقتی که طرف امریکایی با اصرار تمام دم از مذاکره می‌زند، اولین بازخورد عدم پذیرش این درخواست در افکار عمومی بین‌المللی، تعبیر به عدم پذیرش حل مشکلات پیش آمده از سوی ایران از طریق مذاکره تلقی خواهد شد، بنابراین پذیرش مذاکره مبتنی بر یک رفتار حکمت آمیز و عقلایی است.

طبیعتاً سویه و تلقی دیگر از عدم مذاکره، تمایل به مخالفت با صلح در منطقه است که از آغاز درخواست برای مذاکره از سوی ترامپ، دیپلمات‌های امریکایی سعی کردند آن را القا کنند.

بنابراین یکی از اصول حاکم بر آمادگی و پذیرش ایران برای مذاکره، پیروی از اصل ترجیح صلح عادلانه بر تنش و جنگ در منطقه براساس عزت، مصلحت و معیار عدالت است که یک امر کاملاً معقول و پذیرفته شده می‌باشد.

دومین اصل و منطق ایران برای مذاکره، اعتماد به مهارت، تجربه و تکنیک‌های مذاکره دیپلمات‌های ایرانی است.

ایران اسلامی ترسی از مذاکره با هیچ کشوری ندارد، همان‌طور که برای دفاع از منافع خود ترسی از مقابله و مبارزه ندارد و تنها دلیل بی‌میلی به مذاکره با امریکا، همان‌طور که رهبر معظم انقلاب بارها تأکید کردند، سابقه بدعهدی‌های این کشور است، و الا رهبر معظم انقلاب به صراحت فرمودند که بنده به مهارت و توانمندی نمایندگان کشورمان اعتماد دارم و خوش‌بین هستم. بنا بر این با این حمایت و اعتماد به نفسی که در نمایندگان ایران با حمایت رهبری ایجاد شده است، انتظاری جز حفظ عزت ملت بزرگ ایران در این مذاکرات نیست.

نگاهی به نظرها در خصوص دومین دور مذاکرات در روز سی‌ام فروردین ماه در رم نیز نشان می‌دهد که نمایندگان کشورمان از رویکرد مناسب و توانمندی لازم برای پیشبرد مذاکرات در راستای اهداف کشور حرکت کرده‌اند و دکتر سید عباس عراقچی به صراحت اعلام کرده که طرف امریکایی خواسته‌ای خارج از چارچوب و موضوع تعیین شده برای مذاکره مطرح نکرده است.

اتفاقاً آنچه از مرور اظهار نظرات کارشناسان و سیاستمداران امریکا برآورد می‌شود، این است که طرف امریکایی در حال تبدیل زبان تهدید به زبان مذاکره و دیپلماسی می‌باشد. البته همان‌گونه که در گذشته تجربه شده، ممکن است که بعضی کشورها و افراد موافق این روند نباشند و بخواهند در فضای مذاکرات و روند آن مداخله کرده و موجب ناکامی این روند بشوند مثل رژیم صهیونیستی که در محیط تنش، جنگ و ترور زیست می‌کند و خواهان آرامش و صلح در منطقه نیست و مشاهده می‌شود که رژیم صهیونیستی مرتب به مردم بی‌دفاع غزه حمله می‌کند و دست به جنایت می‌زند.

آنچه مسلم است هدف ایران و منطق حاکم بر مذاکرات که از سوی مدیران عالی نظام بر اساس آن تصمیم به پذیرفتن مذاکره گرفتند، تأمین حداکثری منافع ملی به رغم مخاطرات ممکن است. طبیعتاً هر مذاکره‌ای دو طرف دارد و هر کدام از طرفین تلاش می‌کنند که در این چانه زنی‌های دیپلماتیک، حداکثر اهداف خود را به دست بیاورند و این یک امر طبیعی و دو طرفه است، بنابراین ادامه مذاکرات بر اساس منطق و اصول پذیرفته شده از سوی ایران اسلامی، می‌تواند منجر به تحقق اهداف راهبردی کشور بر اساس عدالت و مصلحت مردم و کشور شود.

در این ارتباط قطعاً و پیش از مذاکره اهداف و راهبردها از سوی کارشناسان مبرز و مورد وثوق تهیه شده و تیم مذاکره کننده تلاش دارد با همان راهبردها، منافع حداکثری کشور را پیگیری نماید.

در این میان تذکر یک نکته بسیار ضروری به نظر می‌رسد. می‌دانیم که روند مذاکرات را مردم، گروه‌های سیاسی موافق و مخالف، نخبگان، اندیشمندان و تحلیلگران رسانه‌ای به دقت پیگیری می‌کنند. و این حق آنها است که با حساسیت ضمن حمایت از نمایندگان کشور در میز مذاکرات از منافع ملی کشور خویش نیز صیانت نمایند، لذا وزارت خارجه و نخبگان و کارشناسان وظیفه دارند افکار عمومی را از فرهنگ مذاکره آگاه ساخته و پس از هر توافق احتمالی به صورت منصفانه داده- ستانده آن را به صورت همزمان و با رعایت جانب انصاف مورد توجه قرار دهند، تا به راحتی همراهی افکار عمومی نیز با تصمیمات مسئولان همسو گردد. در چنین شرایطی، پیگیری اهداف جناحی و سیاه و سفید دیدن آن، نه تنها سودی به حال مردم و نظام ندارد، بلکه نتایج مفید آن را نیز عقیم خواهد گذاشت. این شرایط اختصاص به ایران اسلامی ندارد بلکه در امریکا نیز گروه‌ها و افرادی وجود دارند که با مذاکرات مخالف و تلاش می‌کنند این مذاکرات را مختل نمایند.

به نظر می‌رسد جمهوری اسلامی ایران باید ضمن تعیین اصول حاکم بر مذاکرات و پیگیری آن و بهره‌گیری از گروه‌های کارشناسی و نخبگی کشور برای پشتیبانی نظری و حقوقی و تبیین روند مذاکرات برای مخاطبان مختلف تدابیر لازم را معمول دارد.

این نکته هم لازم به ذکر است که انجام مذاکره یک رویکرد در اقدامات وزارت امور خارجه و کشور در روابط بین‌الملل است، لذا بهتر است ضمن دل نبستن به پیشبرد آن، به توانمندی‌های ملت بزرگ ایران در سایه وحدت و همدلی تکیه کنیم که راه برون رفت ما از مشکلات مختلف و ایجاد مسیر پیشرفت از همین طریق است و بس.